

EKOenerģija – marķējums un sadarbības koalīcija

Dokuments apstiprināts EKOenerģijas Valdē 2013. gada 23. februārī
Ierosinātie labojumi veikti 2013. gada 19. jūnijā
Tulkojums latviski – 2013. gada 18. septembrī

SATURS

1. IEVADS.....	2
2. EKOenerģijas SADARBĪBAS KOALĪCIJA UN MARĶĒJUMS	2
3. EKOenerģijas SADARBĪBAS KOALĪCIJAS STRUKTŪRA	2
3.1. Sabiedrisku organizāciju sadarbības koalīcija	2
3.2. EKOenerģijas Valde.....	2
3.3. Atbalsta struktūra	3
3.4. Sekretariāts.....	3
3.5. Sūdzību skatīšanas kārtība un Arbitrāžas padome	3
4. VALODA	4
5. EKOenerģijas MARĶĒJUMS – KOALĪCIJAS GALVENAIS INSTRUMENTS.....	4
6. INFORMĀCIJA LIETOTĀJIEM	5
6.1. Informācija par EKOenerģijas produktu.....	5
6.2. Cita informācija.....	5
6.3. EKOenerģijas darba finansēšana.....	5
7. ATTIECINĀMI ELEKTROENERĢIJAS VEIDI.....	6
8. ILGTSPĒJA	6
8.1. EKOenerģija un ilgtspēja	6
8.2. Vispārēja prasība – visu saistošo nosacījumu ievērošana.....	6
8.3. Īpaši nosacījumi	7
8.4. Kā pārlicināties, ka noteiktā ražošanas iekārtā saražotā elektroenerģija tiek kvalificēta kā atbilstoša?	11
9. KLIMATS	12
9.1. Klimata pārmaiņu mazināšanas fonds	12
9.2. Pilnspara EKOenerģija jeb EKOenergy full power	12
10. IZCELSME, IZSEKOJAMĪBA UN DIVKĀRŠA UZSKAITE.....	13
10.1. Izsekojamības mehānisms	13
10.2. Imports un eksports.....	13
10.3. Dzēšana valstī, kas nav patēriņa valsts	13
10.4. Interpretācija un saziņa	14
11. REVĪZIJA UN PĀRBAUDE	14
11.1. Kas drīkst auditēt un kā tas darāms?	14
11.2. Kam ir jāveic revīzija, un kāds tai ir mērķis?	14
11.3. Papildu pasākumi.....	15
11.4. To ražošanas iekārtu ikgadējā revīzija, kas izmanto bioenerģiju	15
12. KĀ PĀRDOT EKOenerģiju?	16
13. IEMAKSAS.....	16
14. NOSAUKUMS UN LOGOTIPI	16
15. KRITĒRIJU PĀRBAUDE.....	17
I PIELIKUMS TERMINU VĀRDNĪCA	18
II PIELIKUMS SISTĒMAS: KĀ TĀS DARBOJAS?	19

1. IEVADS

Dokumentā sniegts izklāsts par EKOenerģijas sabiedrisko organizāciju koalīciju un EKOenerģijas marķējumu. Te izklāstīti koalīcijas mērķi un vadības struktūra, kā arī EKOenerģijas marķējuma kritēriji.

Pēc intensīvas konsultēšanās ar Eiropas vides nevalstiskajām organizācijām, elektrības piegādātājiem, elektroenerģijas ražotājiem, patērētājiem, patērētāju organizācijām un valsts iestādēm tika izveidota EKOenerģija. Šis konsultācijas noritēja atbilstīgi ISEAL Sociālo un vides standartu noteikšanas labās prakses kodeksam (*Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards*), www.isealalliance.org. Iedvesma EKOenerģijas izveidei ir rasta arī iepazīstoties ar *American Green-e* marķējuma redzējumu un praksi, www.green-e.org.

Lai uzzinātu vairāk, lūdzu, skatiet www.ekoenergy.org.

2. EKOenerģijas SADARBĪBAS KOALĪCIJA UN MARĶĒJUMS

EKOenerģija ir Eiropas vides nevalstisko organizāciju koalīcija, kuras biedri apņemas:

- sekmēt atjaunojamās enerģijas sektora attīstību un veicināt klimatam draudzīgus risinājumus;
- sniegt ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības, dzīvotņu un ekosistēmas pakalpojumu aizsargāšanā;
- informēt visus elektrības patērētājus par produktu, kuru viņi pērk, kā arī par viņu pirkumu nozīmi un to ietekmi;
- mobilizēt to pozitīvo enerģiju, kas piemīt cilvēku, cilvēku apvienību un uzņēmumu tūkstošiem, kuru mērķi sakrīt ar mūsu mērķiem, kā arī sniegt viņiem iespēju iesaistīties;
- uzlabot dialogu un apvienot spēkus ar elektrības sektoru, vides NVO un citām ieinteresētajām pusēm (piem., iestādēm un patērētāju organizācijām).

EKOenerģijas marķējums ir visskaidrāk redzamais instruments šo mērķu sasniegšanai. Tas ir pirmais un vienīgais Eiropas līmeņa elektroenerģijas marķējums.

Šī marķējuma mērķis ir palīdzēt elektrības piegādātājiem pārdot viegli atpazīstamu un plaši akceptētu elektrības produktu. Ar šo marķējumu ir iecerēts palīdzēt arī patērētājiem orientēties sarežģītajā Eiropas elektrības tirgū. EKOenerģijas patērētāji saņems skaidru informāciju par iegādājamās elektroenerģijas izcelsmi un par sava pirkuma atribūtiem. Turklāt EKOenerģija atbilst visām EKOenerģijas sadarbības tīkla izvirzītajām ilgtspējas prasībām.

EKOenerģijas marķējums ir vienīgais elektrības marķējums, kas radies Eiropas mēroga diskusiju un apspriežu rezultātā un kurš darbojas visā Eiropas tirgū, un ko atpazīst ieinteresētās personas visās Eiropas valstīs.

3. EKOenerģijas SADARBĪBAS KOALĪCIJAS STRUKTŪRA

3.1. Sabiedrisko organizāciju sadarbības koalīcija

EKOenerģijas sadarbības koalīcija, kurā ir apvienojušās sabiedriskas vides organizācijas. Pielāgojoties koalīcijas dalībnieku vajadzībām un spējām, mainīsies arī tās struktūra.

Darbības sākuma posmā attiecības starp EKOenerģijas partneriem nosaka *Pagaidu nolīgums starp EKOenerģijas sadarbības tīkla partneriem*. Šis nolīgums paredz katram tā loceklim vienu balsi EKOenerģijas Valdē. Lēmumi tiek pieņemti ar $\frac{3}{4}$ balsu pārsvaru (vismaz trīsreiz vairāk nobalsojot par nekā pret).

Koalīcijas dalībnieki ir vienojušies izvērtēt EKOenerģijas struktūru tiklīdz EKOenerģija tiks pārdota sešās valstīs (minimālais apjoms 100 GWh katrā valstī). Visticamāk, ka dalībnieki izveidos EKOenerģijas organizāciju (juridisku personu), kuru vadīs dalībnieku ievēlēta Valde.

3.2. EKOenerģijas Valde

Lielākās pilnvaras pārvaldes struktūrā pieder EKOenerģijas Valdei. Valde apstiprina organizācijas stratēģiju, lemj par kritērijiem un ražošanas iekārtu pieņemamību (gadījumos, kas izklāstīti šajā dokumentā), kā arī par EKOenerģijas Vides fonda un EKOenerģijas Klimata fonda izlietojumu. Valde ieceļ EKOenerģijas sekretariāta vadītāju. Visu lēmumu pieņemšanas pamatā būs padziļinātas konsultācijas ar atbilstīgajām ieinteresētajām personām.

Esošais *Pagaidu nolīgums starp EKOenerģijas sadarbības tīkla partneriem* nodrošina katram dalībniekam vienu balsi EKOenerģijas Valdē. Iespējams, ka nākotnē vienosies par citu balsu sadalījumu.

3.3. Atbalsta struktūra

Padomdevēju grupa

EKOenerģijas Valde iecel Padomdevēju grupu, kura ir aptuveni trīs reizes lielāka par Valdi. Pilnvarojums ir spēkā divus gadus un var tikt atjaunots.

Padomdevēju grupā ir rezervētas vietas šādām ieinteresēto personu grupām:

- vides NVO: gan vides Eiropas līmeņa tīkla organizācijām, gan nacionālajām/reģionālajām NVO;
- elektroenerģijas nozarei (ražotājiem, tirgotājiem un piegādātājiem);
- EKOenerģijas patērētājiem, viņu nozares organizācijām un patērētāju organizācijām.

Iespējama arī citu dalībnieku iesaistīšana, piemēram, to iestāžu pārstāvji, kas nodarbojas ar izcelsmes apliecinājumu sistēmas ieviešanu.

Padomdevēju grupa var sniegt viedokli par jebkura, ar EKOenerģiju saistīta jautājuma risināšanu. Padomdevēju grupa regulāri saņem informāciju par Valdes darba kārtību. Valdes pienākums ir divu mēnešu laikā sniegt atbildi uz padomdevēju grupas dalībnieku komentāriem un jautājumiem.

Padomdevēju grupa ar 3/4 pārsvaru iecel pārstāvjus EKOenerģijas Arbitrāžas padomē.

Darba grupas

EKOenerģijas Valde vai EKOenerģijas Sekretariāts var lemt veidot darba grupas. Visi EKOenerģijas sadarbības tīkla biedri var ierosināt ekspertus dalībai darba grupās. Valde vai sekretariāts, konsultējoties ar Padomdevēju grupu, pilnvaro darba grupu pārstāvjus.

Lai pēc iespējas neveidotu jaunas struktūras, EKOenerģija maksimāli izmantos vai sadarbosies ar esošajiem forumiem un tīkliem.

3.4. Sekretariāts

EKOenerģijas ikdienas darba vadību pārzina Sekretariāts. Tā pienākumos ietilpst:

- nodrošināt EKOenerģijas vadīšanu un darbību;
- pārstāvēt EKOenerģiju tās ārējās attiecībās un veidot kontaktus;
- sniegt pakalpojumus ieinteresētajām personām un ieinteresēto personu grupām;
- organizēt, sagatavot un vest lietvedību saistībā ar visām EKOenerģijas struktūras sanāksmēm;
- sagatavot dokumentus, kas nepieciešami lēmumu pieņemšanai par budžetu un darbības plāniem;
- sagatavot iekšējos un ārējos ziņojumus;
- palīdzēt ar informācijas publicēšanu un izplatīšanu;
- uzņemt asociācijas finanšu vadību.

3.5. Sūdzību skatīšanas kārtība un Arbitrāžas padome

Jebkurš var iesniegt sūdzību par lēmumu, kuru pieņēmusi (vai nav pieņēmusi) EKOenerģijas Valde vai arī par to, kā notiek EKOenerģijas noteikumu ieviešana. Sūdzība adresējama EKOenerģijas Valdei un par to tiek informēta arī EKOenerģijas Padomdevēju grupa.

EKOenerģijas Valdes pienākums ir trīs mēnešu laikā atbildēt uz sūdzībām, kas saņemtas no:

- EKOenerģijas sadarbības koalīcijas biedriem;
- uzņēmumiem, kas pārdod EKOenerģiju;
- elektroenerģijas ražotājiem (vai to pārstāvjiem) gadījumos, kas saistīti ar to ražošanas iekārtu atbilstību.

Ja sūdzībā iesaistītās personas nepiekrīt Valdes atbildei un ja tās atbilst vienam no trim augstāk nosauktajām kategorijām, tad tās var virzīt lietu izskatīšanai EKOenerģijas Arbitrāžas padomē.

EKOenerģijas Arbitrāžas padomē ir vismaz trīs Padomdevēju grupas izvirzīti un EKOenerģijas Valdes iecelti eksperti. Šis pilnvarojums ir spēkā piecus gadus. Viena vieta Arbitrāžas padomē ir rezervēta vides jautājumu ekspertam un viena – atjaunojamās enerģijas jomas ekspertam. Atbilstīgo ieinteresēto personu pārstāvju grupām būs iespējams izvirzīt savus kandidātus. Vismaz vienam Arbitrāžas padomes loceklim jābūt juristam (ar maģistra grādu jurisprudencē).

EKOenerģijas arbitrāžas procedūra noritēs saskaņā ar spēkā esošajiem arbitrāžas noteikumiem, tādiem kā piemēram, Eiropas Arbitrāžas Tiesas noteikumiem. Arbitrāžas padome pieņem galīgo lēmumu ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc lietas saņemšanas. Iesniegta sūdzība neatceļ apstrīdētā lēmuma spēkā esamību.

EKOenerģijas Arbitrāžas padome skatīs arī strīdus jautājumus, kas saistīti ar EKOenerģijas Licences līgumu, ja EKOenerģija un licences turētājs būs par tiem vienojušies konkrētajā Licences līgumā, un tiktāl ciktāl par tiem būs panākta vienošanās Licences līgumā.

EKOenerģijas Arbitrāžas padome uzsāks savu darbību ne vēlāk kā divus gadus pēc EKOenerģijas tirdzniecības darījumu uzsākšanas.

4. VALODA

EKOenerģijas sadarbības tīkla darba valoda ir angļu, bet Sekretariāts darīs visu iespējamo, lai palīdzētu pēc iespējas daudzām ieinteresētajām pusēm saņemt informāciju viņu valodās, piemēram, izveidojot brīvprātīgu tulkotāju tīklu.

Gadījumā, ja rastos nesaskaņas starp dažādu valodu versijām, noteicošā būs angļu valodas versija.

5. EKOenerģijas MARĶĒJUMS – KOALĪCIJAS GALVENAIS INSTRUMENTS

EKOenerģijas sadarbības koalīcijas mērķis ir veicināt atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu (kā izklāstīts 7. nodaļā). EKOenerģijas sadarbības koalīcijas aktivitātes būs vērstas uz tādu elektroenerģiju, kas marķēta ar EKOenerģijas zīmi.

EKOenerģijas marķējums ir visa sadarbības koalīcijas galvenais instruments, lai radītu pievienotu vērtību. Marķējuma mērķis ir ietekmēt elektrības tirgu, atbalstot un veicinot izvēles, kuru pamatā ir vides un klimata pārmaiņu mazināšanas politika. EKOenerģijas marķējums garantē, ka:

- daļa no maksas par zaļo enerģiju tiek novirzīta vides aizsardzībai un pasākumiem, kuri bez veiktajiem pirkumiem nebūtu notikuši;
- daļa no ekoloģiskās virsvērtības tiek investēta atjaunīgās elektrības popularizēšanā un zināšanu un pieredzes apmaiņā;
- tiek izvirzīti papildu kritēriji elektrībai, kuru var pārdot kā EKOenerģiju, kā arī šīs elektrības pārdošanas nosacījumiem. EKOenerģijas kritēriju pamatā ir Eiropas vides, enerģētikas un patērētāju aizsardzības likumdošanas labākās prakses ieviešana. EKOenerģija ir „pātaga” un „burkāns”, lai iedrošinātu visus dalībniekus pienācīgi ieviest Eiropas likumdošanu gan ES dalībvalstīs, gan citās valstīs;
- lietotāji saņem uzticamu un plašāku informāciju par elektrību, kuru viņi pērk. Tas ļauj viņiem izvēlēties elektrību, kas vislabāk atbilst viņu vajadzībām un vēlmēm.

Šo iemeslu dēļ elektroenerģiju var pārdot kā EKOenerģiju tikai tad, ja produkts atbilst EKOenerģijas sadarbības koalīcijas noteiktajiem kritērijiem. Tas attiecas uz šādiem aspektiem:

- patērētāju informēšana (6. nodaļa);
- resursu atjaunīgums, ilgtspēja un klimata pārmaiņas (7., 8. un 9. nodaļas);
- izsekojamība un dubultas uzskaites nepieļaušana (10. nodaļa);
- revīzija un verifikācija (11. nodaļa).

6. INFORMĀCIJA LIETOTĀJIEM

6.1. Informācija par EKOenerģijas produktu

Piegādātāju pienākums ir informēt esošos un potenciālos lietotājus par piegādātā EKOenerģijas produkta izcelsmi. Informācijas minimums, kas jāsniedz, ir:

- izcelsmes valsts;
- ražošanas veids. Informācija par ražošanas veidu jāsniedz, pamatojoties uz atjaunīgās enerģijas avotu sarakstu. Šis saraksts iekļauts šī dokumenta 7. nodaļā. Ir ieteicams norādīt vēja enerģijas ražošanas vietu – selgā, jūrā pie krasta, vai uz sauszemes. Vispārīgās kategorijas var izlaist, ja tiek sniegta vēl konkrētāka informācija. Gadījumos, kad elektroenerģijas produktu veido vairāki atjaunīgās elektroenerģijas veidi, ir jānorāda katra veida īpatsvars izteikts procentos.

EKOenerģijas sekretariāts izstrādās Rīcības kodeksu, kas noteiks kāda veida un kādos gadījumos šī informācija ir jāsniedz. Sekretariāta mērķis ir nodrošināt Rīcības kodeksa atbilstību citu sertifikāciju programmu labākās prakses prasībām, kā, piemēram, *Green-e Energy*, un tāpēc Rīcības kodeksa izstrādes procesā notiks intensīvas apspriedes ar Eiropas piegādātājiem un citām ieinteresētajām personām.

Rīcības kodekss tiks pievienots kā pielikums līgumam, kas tiks slēgts starp elektrības piegādātāju un EKOenerģiju (Licences līgums).

Rīcības kodeksā būs iekļautas vismaz šādas sastāvdaļas un iestrādāti šādi apsvērumi:

- patērētājiem ir jābūt iespējai izdarīt savu izvēli, balstoties uz informāciju par izcelsmes valsti un ražošanas veidu;
- šai informācijai ir jābūt norādītai arī individuālajā piegādes līgumā;
- par izmaiņām, ja tādas rastos piegādātās elektrības produktu sastāvā, vai par EKOenerģijas statusa zaudēšanu, individuāli jāpaziņo visiem attiecīgajiem produkta lietotājiem, kā arī jāinformē EKOenerģijas Sekretariāts;
- piegādātāji atturas no savas interpretācijas EKOenerģijas iegādes atribūtiem (piemēram, oglekļa un citu raksturlielumu vai papildināmības jēdzienu interpretācijas). Tanī pat laikā piegādātāji izmanto EKOenerģijas sadarbības tīkla ierosinātos formulējumus vai arī norāda saiti uz attiecīgajām lapām EKOenerģijas tīmekļa vietnē. EKOenerģijas oglekļa rādītāja apraksts atbilst labākajai starptautiskajai pieredzei.

6.2. Cita informācija

EKOenerģijas tīkls aktīvi atbalstīs informācijas atspoguļošanu par elektrību saskaņā ar energoresursu direktīvu (2009. gada 13. jūlija Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2009/72/EC par kopējiem noteikumiem iekšējā elektrības tirgū) un veicinās rādītāju (kuri atbilst RE_DISS/EPED rekomendācijām)¹ par neizvēles jeb t.s. atliku portfeļa (*residual mix*)² izmantošanu (vairāk informācijas skatiet 10. nodaļā).

6.3. EKOenerģijas darba finansēšana

Par katru megavatstundu (MWh), kas pārdota kā EKOenerģija, piegādātājs maksā vismaz 0,08 eiro (astoņus eiro centus) EKOenerģijas sadarbības tīklam, tādējādi atbalstot tīkla darbību un palielinot pieprasījumu pēc atjaunīgās elektroenerģijas.

Ja kalendārā gada laikā vienam gala lietotājam tiek pārdots vairāk nekā 250 GWh EKOenerģijas, iemaksa nav jāveic par to daļu, kas pārsniedz 250 GWh.

¹ EPED ir valdību norīkotu struktūru platforma, lai aprēķinātu un publicētu neizvēles jeb t.s. atliku portfeli (*residual mix*), ar mērķi par to informēt. (skat. www.eped.org). EPED darbu atbalsta RE-DISS (www.reliable-dislosure). Tas ir projekts, kura mērķis ir ievērojami uzlabot informācijas ticamību un precizitāti, kuru saņem elektrības lietotāji Eiropā attiecībā uz viņu lietotās elektrības izcelsmi.

² Neizvēles jeb t.s. atliku portfelis (*residual mix*) ir elektrības portfelis, kādu saņem lietotāji, kuriem nav noslēgts līgums par kāda konkrēta elektrības veida saņemšanu. Faktiski tā parasti ir energotīklu elektroenerģija, no kuras atņemta elektroenerģijas daļa zaļās elektroenerģijas līgumos.

7. ATTIECINĀMI ELEKTROENERĢIJAS VEIDI

EKOenerģija ir atjaunīgas elektroenerģijas marķējums. Atjaunīgu elektroenerģiju iegūst no dabas resursiem, kuru izmantošana šos resursus neizsmel, vai arī, izmantojot dabas resursus tādā veidā, ka to atjaunošanās dabisku procesu rezultātā notiek salīdzinoši vienkārši.

Šobrīd EKOenerģija akceptē atjaunīgu elektroenerģiju no šādiem avotiem:

- a) vējš;
- b) saule;
- c) hidroelektroenerģija³;
- d) okeānu un jūras enerģija (plūdmaiņas elektroenerģija, viļņu enerģija, okeāna straumju elektroenerģija);
- e) ģeotermiskā enerģija;
- f) bioenerģija (cietā, šķidrā un gāzveida agregātstāvoklī);
- g) atkritumu gāze;
- h) notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāze.

Sekojoši avoti ir izslēgti:

- a) ogles un degslānekļis;
- b) naftas izcelsmes produkti, tai skaitā tādi nekonvencionāli naftas produkti kā, piemēram, slānekļa gāzes naftas produkti vai naftas produkti, kas iegūti no darvas smiltīm;
- c) dabas gāze, tai skaitā slānekļa gāze;
- d) kūdra;
- e) kodolenerģija;
- f) atkritumi, tos sadedzinot, (izņemot biomasas atkritumus).

Neakceptēto elektroenerģijas avotu saraksts nav pilnīgs.

8. ILGTSPĒJA

8.1. EKOenerģija un ilgtspēja

Lai nodrošinātu stabili atjaunīgās elektroenerģijas sektora izaugsmi Eiropā, ir svarīgi, lai dažādi atjaunojamās elektrības pārdošanas veicinātāji saprastu un spēcīnātu viens otru, pat tad, ja tiem ir atšķirīgas intereses un sākotnējās pozīcijas: ražotāji, piegādātāji, tirgotāji, klimata politikas speciālisti, vides aizstāvji, patērētāju organizācijas.

EKOenerģijas marķējums un EKOenerģijas sadarbības tīkls vēlas savest kopā ieinteresētās personas:

- izvēloties pragmatisku pieeju, fokusējoties uz ieinteresēto personu iesaistīšanu;
- izveidojot vides fondu, kura līdzekļus jāizmanto konkrētiem bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanas pasākumiem, par kuriem ir jāvienojas atbilstīgajām iesaistītajām personām;
- atļaujot pašiem izslēgt vispretrunīgāk vērtētas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas no EKOenerģijas atbalsta loka.

EKOenerģijas sadarbības tīkls un citas ieinteresētās personas regulāri izvērtēs rezultātus un, nepieciešamības gadījumā, piedāvās kritēriju izmaiņas atbilstīgi dokumenta 15. nodaļai.

8.2. Vispārēja prasība – visu saistošo nosacījumu ievērošana

Lai elektroenerģiju varētu pārdot kā EKOenerģiju, to ražojošajām iekārtām ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- visiem tiesiskiem nosacījumiem, kas ir spēkā ražošanas vietā, un
- visiem tiem nosacījumiem, kurus uzliek tiem izsniegtās darbības atļaujas.

Tālāk tiks izklāstītas papildu prasības. Tās katram elektroenerģijas avotam tiks uzskaitītas atsevišķi.

³ Netiek akceptēta elektroenerģija, kuru ražo ar ūdeni, kas ticis uzsūknēts (kā tīkla enerģijas krātuve).

8.3. Īpaši nosacījumi

A. Vejš

Iekārtas, kas uzstādītas norādītajās teritorijās, ir akceptējamas vienīgi tad, ja tās ir apstiprinājusi EKOenerģijas Valde pēc konsultācijām ar attiecīgajām ieinteresētajām personām:

- valsts iestāžu apstiprināti dabas rezervāti,
- Natura 2000 teritorijas (<http://natura2000.eea.europa.eu/>),
- Putniem nozīmīgās vietas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> > skat. kartes),
- UNESCO Pasaules mantojuma vietas, (skat., <http://whc.unesco.org/en/254/>).

Nosauktās teritorijas tiek ierobežotas vienīgi tad, ja tās ir attēlotas kartē, kas apskatāma EKOenerģijas tīmekļa vietnē <http://www.ekoenergy.org/>.

Lēmumi jāpieņem izsvērti, atbilstīgi ražošanas vietā spēkā esošai likumdošanai, un tiem jāņem vērā aizsargājamo teritoriju dabas vērtību aizsardzības mērķi. Pieņemtie lēmumi būs publiski.

EKOenerģijas Valde uz konkrētu laiku un attiecībā uz konkrētu teritoriju var deleģēt lēmuma pieņemšanas tiesības citām organizācijām, tādām kā nacionālām vai reģionālām vides NVO. Visas prasības, kas attiecas uz EKOenerģijas Valdi, it sevišķi prasība konsultēties ar citām ieinteresētajām personām, attieksies arī uz šīm organizācijām.

B. Saule

Iekārtas, kas uzstādītas uz zemes, sekojošajās teritorijās ir akceptējamas vienīgi tad, ja EKOenerģijas Valde tās ir apstiprinājusi pēc konsultācijām ar attiecīgajām ieinteresētajām personām:

- valsts iestāžu apstiprināti dabas rezervāti,
- Natura 2000 teritorijas (<http://natura2000.eea.europa.eu/>),
- Putniem nozīmīgās vietas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> > skat. kartes),
- UNESCO Pasaules mantojuma vietas, (skat., <http://whc.unesco.org/en/254/>).

Šīm teritorijām jābūt iezīmētām kartē, kas apskatāma EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org.

Teritorijas apstiprināšana ir atkarīga no tā vai tai ir apsaimniekošanas plāns un vai tas tiek īstenots, ņemot vērā šādus jautājumus:

- iežogojums (izvairšanās no dzīvotņu fragmentācijas tādējādi neierobežojot dzīvnieku pārvietošanos);
- teritorijas apsaimniekošana neizmantojot pesticīdus;
- pasākumi, lai izvairītos no zemes lietošanas ierobežojumiem (piem., izmantojot t.s. „augšnes skrūves” betona vietā);
- dzīvotņu apsaimniekošana teritorijās starp blokiem un šīs teritorijas neapbūvētajās daļās;
- ūdens resursu apsaimniekošana.

Lēmumi jāpieņem izsvērti, atbilstīgi ražošanas vietā spēkā esošai likumdošanai, un tiem jāņem vērā aizsargājamo teritoriju dabas vērtību aizsardzības mērķi. Pieņemtie lēmumi būs publiski.

EKOenerģijas Valde uz konkrētu laiku un attiecībā uz konkrētu teritoriju var deleģēt lēmuma pieņemšanas tiesības citām organizācijām, tādām kā nacionālām vai reģionālām vides NVO. Visas prasības, kas attiecas uz EKOenerģijas Valdi, it sevišķi prasība konsultēties ar citām ieinteresētajām personām, attieksies arī uz šīm organizācijām.

C. Hidroelektroenerģija

1. Par katru saražoto megavattstundu, kas pārdota kā EKOenerģijas hidroenerģija, vismaz EUR 0,10 (desmit eiro centi) tiek iemaksāti EKOenerģijas Vides fondā.

EKOenerģijas Valde pārvalda EKOenerģijas Vides fondu cieši sadarbojoties ar piegādātājiem, no kuru pārdošanas darījumiem nauda ir ienākusi. Izmaksas, kas saistītas ar fonda vadību, nedrīkst pārsniegt 5 % no summas, kas iemaksāta fondā.

EKOenerģijas Vides fonda līdzekļi tiek izlietoti, lai finansētu

- to pasākumu īstenošanu, kas minēti C.2.i. punktā,
- un (citu) pasākumu īstenošanu, kas norādīti Upju baseinu apsaimniekošanas plānos, kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Ūdens struktūrdirektīvu (Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra

direktīva 2000/60/EC, kas nosaka Kopienas rīcības ietvaru ūdens politikas jomā), un, jo īpaši, to pasākumu īstenošanu, kas uzlabo upju un piekrastes zonu ekoloģisko stāvokli.

Svarīgi kritēriji finansējamo projektu izvēlē ir rentabilitāte, ekoloģiskā un sociālā ietekme, līdzfinansējuma saņemšanas iespējas, elektroenerģijas izcelsmes valsts un valsts, kurā elektroenerģija tiek pārdota.

EKOenerģijas Valde nepārvaldīs finansētos projektus. EKOenerģija vēlas atbalstīt līdzšinējās iniciatīvas un tām pievienoties. Vides fonda līdzekļi, piemēram, var tikt izlietoti, lai līdzfinansētu valsts un pašvaldības iestāžu atbalstītus projektus.

2. Hidroelektrostacijās saražotu elektrību var pārdot kā EKOenerģiju, ja hidroelektrostacija ir iekļauta EKOenerģijas Valdes apstiprinātajā sarakstā. Apstiprināšanas procedūra ir šāda:

- i. ikvienam ir tiesības iesniegt EKOenerģijas sekretariātam tādu hidroelektrostaciju sarakstu, kuru ierosina iekļaut EKOenerģijas shēmā, kopā ar pasākumu sarakstu ūdens ekosistēmu atjaunošanai un to sugu dabisko dzīvotņu uzlabošanai, uz kurām hidroelektrostācijas atstāj ietekmi. Pastāv divi veidi kā aprēķināt minimālo sarakstā iekļaujamo pasākumu skaitu. Tie ir uzskaitīti zemāk. Ir jāizmanto tā aprēķinu metode, kas rezultējas ar lielāko pasākumu skaitu:
 - sarakstā ir vismaz viens pasākums, ja elektrostaciju skaits ir piecas vai mazāk, un vismaz divi pasākumi, ja elektrostaciju skaits ir starp 6 un 10, utt.;
 - sarakstā ir vismaz viens pasākums, ja sarakstā esošo elektrostaciju kopējā jauda ir 50 MW vai mazāka, un vismaz divi pasākumi, ja jauda ir starp 50 MW un 100 MW, utt.

Vienā sarakstā nedrīkst iekļaut elektrostācijas, kas atrodas dažādās valstīs.

Lai pasākumu iekļautu sarakstā, nepieciešams, lai iesaistītās ieinteresētās puses (jāņem vērā, ka ne vienmēr ieinteresētā puse ir arī hidroenerģijas ražošanas iekārtas īpašnieks) vienotos:

- īstenot šo pasākumu tiklīdz ir pieejams finansējums tā izpildei;
- meklēt pasākuma īstenošanai līdzfinansējumu;
- darīt maksimāli daudz, lai palielinātu ekoloģiskos ieguvumus no šī pasākuma;
- ļaut veikt šī pasākuma ietekmes monitoringu.

Vēlams iepriekš apspriest šo sarakstu, jo īpaši ar nacionālajām vai reģionālajām vides NVO un upju baseinu apgabalu konsultatīvajām padomēm, jo tām tiks lūgts sniegt savus komentārus pirms EKOenerģijas Valde pieņems savu lēmumu.

- ii. Pēc konsultēšanās ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, jo īpaši ar nacionālajām un reģionālajām NVO un upju baseinu apgabalu konsultatīvajām padomēm, EKOenerģijas Valde var apstiprināt šo sarakstu.

Lēmuma pieņemšanas procesā jāņem vērā šādi apsvērumi:

- līdzsvars starp piedāvātajiem pasākumiem un sarakstā esošo hidroelektrostaciju ietekmi uz vidi. Ieteikums ir īstenot pasākumus, kuri mazina hidroelektrostaciju iekārtu ietekmi uz vidi, jo īpaši tādus, kas atjauno ūdens ekosistēmas un uzlabo to sugu dabiskās dzīvotnes, uz kurām hidroelektrostācijas ir atstājušas ietekmi;
- ierobežojumi Upju baseinu apsaimniekošanas plānos (Eiropas ūdens struktūrdirektīvas 13. pants, 2000/60/EC) un pasākumi, kas ietverti šajos plānos;
- vietējie īpaši jutīgie apstākļi un paustās ieinteresēto pušu intereses. Tas nozīmē, ka, piemēram, lielākajā daļā valstu būs grūtības akceptēt ūdenskrātuves, krasta būves un kanālus, kas izveidoti pēc 2012. gada.

EKOenerģijas Valde uz konkrētu laiku un attiecībā uz konkrētu teritoriju var deleģēt lēmuma pieņemšanas tiesības citām organizācijām, tādām kā nacionālām vai reģionālām vides NVO. Visas prasības, kas attiecas uz EKOenerģijas Valdi, it sevišķi prasība konsultēties ar citām ieinteresētajām personām, attieksies arī uz šīm organizācijām.

Apvienotais elektrostaciju un pasākumu saraksts ir spēkā piecus gadus. Elektrostācijas operators vienmēr var iesniegt atjaunotu versiju.

Saraksti ar marķējumu izmantojošām hidroelektrostacijām un ierosinātajiem pasākumiem būs pieejami EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org.

- iii. Hidroelektrostacija tiks izņemta no saraksta, ja

- tā nepilda spēkā esošos tiesiskos nosacījumus ražošanas vietā un/vai nepilda nosacījumus, kuri paredzēti tai izsniegtajās darbības atļaujās (skatīt arī 8.2. punktu).

- tā nevar garantēt ekoloģisko caurplūdi vismaz 5 % apmērā no gada vidējās caurplūdes. Mazāks procents ir pieļaujams gadījumos, ja šie 5 % nevar tikt sasniegti sausuma, nepārvaramu apstākļu vai kādu citu iemeslu dēļ, kurus akceptējusi EKOenerģijas Valde pēc konsultācijām ar svarīgākajām ieinteresētajām pusēm, jo īpaši ar nacionālajām un reģionālajām vides nevalstiskajām organizācijām un upju baseinu apgabalu konsultatīvajām padomēm (piemēram, ja minimālā 5 % caurplūde radītu būtisku kaitējumu enerģijas ražošanā un vides ieguvumi būtu niecīgi).

3. Pasākumu saraksts nav jāiesniedz hidroelektrostacijām, kas ir sertificētas atbilstoši Eiropas marķējumu sistēmai, kas paredzēta ilgtspējīgai hidroenerģijai. Par šo hidroelektrostaciju ražoto EKOenerģiju nav jāveic iemaksa Vides fondā. Līdz ar to par Eiropas marķējumu sistēmām, kas paredzētas ilgtspējīgas hidroenerģijas marķēšanai, tiek uzskatītas tikai tādas marķēšanas sistēmas, kuras nosaka stingrus vides nosacījumus attiecībā uz ūdens plūsmu, maksimālās slodzes hidroelektroenerģiju, ūdenskrātuvju apsaimniekošanu, upes plūsmas apsaimniekošanu un elektrostācijas konstrukciju.

Šobrīd šādas marķēšanas sistēmas ir *CH2OICE* (www.ch2oice.eu) un *NatureMade Star* (www.naturemade.org). EKOenerģijas Valde pieņems un izskatīs iesniegumus šāda statusa piešķiršanai arī no citām sertifikācijas sistēmām, kuras spēs nodrošināt stingrus ilgtspējas kritērijus.

D. Okeānu un jūras enerģija

Iekārtas, kuras uzstādītas okeānos un jūrās (proti, izņemot iekārtas, kas uzstādītas plūdmaiņas upēs un grīvās) zemāk uzskaitītajās vietās, ir akceptējamas tikai ar EKOenerģijas Valdes apstiprinājumu, pēc tam, kad ir notikusi konsultēšanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām:

- valsts iestāžu apstiprināti dabas rezervāti,
- Natura 2000* teritorijas (<http://natura2000.eea.europa.eu/>),
- Putniem nozīmīgās vietas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search>> skat. kartes),
- UNESCO Pasaules mantojuma vietas (<http://whc.unesco.org/en/254/>).

Šīm teritorijām jābūt iezīmētām kartē, kas apskatāma EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org.

Lēmumu pieņemšanas procesam jānotiek, ievērojot likumdošanu, kas ir spēkā ražošanas vietā, un ņemot vērā šo teritoriju aizsardzības mērķus. Lēmumiem jābūt publiskiem.

EKOenerģijas Valde uz konkrētu laiku un attiecībā uz konkrētu teritoriju var deleģēt lēmuma pieņemšanas tiesības citām organizācijām, tādām kā nacionālām vai reģionālām vides NVO. Visas prasības, kas attiecas uz EKOenerģijas Valdi, it sevišķi prasība konsultēties ar citām ieinteresētajām personām, attieksies arī uz šīm organizācijām.

Piezīme: attiecībā uz iekārtām, kas izvietotas plūdmaiņas upēs un grīvās, ir attiecināmi tādi paši noteikumi kā uz (citām) hidroenerģijas ražošanas iekārtām (skat. 8.3.C).

E. Geotermiskā enerģija

Iekārtas, kas uzstādītas sekojošās vietās, ir akceptējamas tikai ar EKOenerģijas Valdes apstiprinājumu, pēc tam, kad ir notikusi konsultēšanās ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm:

- valsts iestāžu apstiprināti dabas rezervāti,
- Natura 2000* teritorijas (<http://natura2000.eea.europa.eu/>),
- Putniem nozīmīgās vietas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search>> skat. kartes),
- UNESCO Pasaules mantojuma vietas (<http://whc.unesco.org/en/254/>).

Šīm teritorijām jābūt iezīmētām kartē, kas apskatāma EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org.

Lēmumu pieņemšanas procesam jānotiek, ievērojot likumdošanu, kas ir spēkā ražošanas vietā un ņemot vērā šo teritoriju aizsardzības mērķus. Lēmumiem jābūt publiskiem.

Uz noteiktu laiku un skaidri norādītā teritorijā EKOenerģijas Valde var deleģēt lēmuma pieņemšanas tiesības citām organizācijām, tādām kā nacionālām vai reģionālām vides NVO. Visas prasības, kas attiecas uz EKOenerģijas Valdi, it sevišķi prasība konsultēties ar citām ieinteresētajām personām, attieksies arī uz šīm organizācijām.

F. Bioenerģija (cietā, gāze un šķidrā)

Elektroenerģija, kas saražota ražošanas iekārtās, kuru darbināšanai izmantota biomasas, biogāzes un biošķidrums var tikt kvalificēta kā EKOenerģija, ja:

1. Elektroenerģija ir saražota koģenerācijas režīmā, kā tas ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā

2004/8/EK (2004. gada 11. februāris) par tādas koģenerācijas veicināšanu, kas balstīta uz lietderīgā siltuma pieprasījumu iekšējā enerģijas tirgū. Koģenerācijas režīmā saražotās elektrības apjomus aprēķina atbilstoši tam, kā tas aprakstīts šīs Direktīvas II pielikumā.

UN

2. Minimālā koģenerācijas procesa efektivitāte (gada vidējā) ir 75 %. Efektivitāte ir elektrības, mehāniski saražotās enerģijas un lietderīgā siltuma daudzuma summa, kas izdalīta ar izlietoto kurināmā daudzumu siltuma ražošanai koģenerācijas procesā un bruto saražoto elektrību un mehānisko enerģiju. Visu šīs formulas nosaukumu interpretācija notiek saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/8/EK (2004. gada 11. februāris) par tādas koģenerācijas veicināšanu, kas balstīta uz lietderīgā siltuma pieprasījumu iekšējā enerģijas tirgū⁴.

UN

3. Bioelektronerģijas degvielu iegūst no šādiem avotiem:
 - a) Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) iegūtas koksnes biomasas, bet izslēdzot:
 - celmus un saknes;
 - koksnes biomasu, kas iegūta aizsargājamās teritorijās: valsts institūciju apstiprinātos dabas rezervātos, *Natura 2000* teritorijās un UNESCO Pasaules mantojuma vietās, ja vien meža izstrādāšana nav notikusi saskaņā ar nacionālo vai reģionālo dabas aizsardzības aģentūru apstiprinātiem dabas apsaimniekošanas plāniem⁵;
 - baļķus, kuru caurmērs krūšu augstumā ir lielāks par 20 cm. Taču šos baļķus var izmantot, ja tie nav piemēroti kādai rūpnieciskajai vajadzībai dēļ sakņu trapes (*Heterobasidion*) vai kādiem citiem patogēniem. EKOenerģijas Valde var apstiprināt arī citus izņēmumus;
 - mežsaimniecības produktus no tādām valstīm, kurās mežu ciršana kokmateriālu sagādei pārsniedz 80 % no ikgadējā mežu pieauguma, ja vien ir apstiprināms, ka šie produkti nāk no reģiona, kurā mežu ciršana ir mazāka par 70 % no ikgadējā mežu pieauguma. Mežu izciršanas procents, kuru šajā gadījumā ņem vērā, ir pēdējo piecu gadu vidējais rādītājs.
 - b) EEZ valstīs radītu sadzīves organisko atkritumu anaerobās fermentācijas gāzes;
 - c) EEZ valstīs radītu mēsļu anaerobās fermentācijas gāzes;
 - d) EEZ valstu ražošanas procesu organiskie atlikumi. Piemēram, atlikumi no pārtikas industrijas vai mežsaimniecības blakusprodukti un tādi atkritumi kā zāģu skaidras, mizas, koksnes šķelda, kā arī melnais atsārms un citi koncentrēti šķidrums;
 - e) nemežsaimnieciskās izcelsmes biomasas no dabas apsaimniekošanas atbilstoši dabas aizsardzības plāniem, kurus apstiprinājusi nacionāla vai reģionāla vides aizsardzības iestāde.

EKOenerģijas Valde, konsultējoties ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, var piešķirt atļauju EEZ kaimiņvalstīs saražotai šo pašu kategoriju biomasai. Lēmuma pieņemšanai jābūt publiskai. Lai apstiprināšanas process noritētu efektīvāk, tad noderīga varētu būt esošo mežsaimniecības un biomasas sertifikācijas sistēmu izmantošana.

Efektīvākam lēmumu pieņemšanas procesam ieteicams izmantot jau pastāvošās mežsaimniecības un biomasas sertifikācijas sistēmas.

Šajā rindkopā t.s. aizjūras teritorijas (*oversees territories*) netiek pieskaitītas EEZ, bet Šveice tiek pieskaitīta EEZ. Tādu elektroenerģiju, kas saražota no biomasas valstīs ārpus EEZ, nevar pārdot kā EKOenerģiju līdz EKOenerģijas Valde nav lēmusi par nosacījumiem.

Īpašie nosacījumi par līdzsadedzināšanu

⁴ Lietderīgais siltums ir siltums, kas saražots, lai apmierinātu ekonomiski pamatotu siltuma vai dzesēšanas pieprasījumu. Tas nepārsniedz tās vajadzīgo siltuma vai dzesēšanas jaudu un ko pretējā gadījumā atbilstoši tirgus nosacījumiem apmierinātu, izmantojot elektroenerģijas ražošanas metodes, kas nav koģenerācija. Tas ietver, piemēram, rūpniecības procesu vajadzības pēc siltuma.

⁵ Latvijas gadījumā – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas apstiprināts dabas aizsardzības plāns

Ja ražošanas iekārtas darbināšanai izmanto gan atļautos biomasas veidus, gan arī citus degstspējīgus materiālus, tad šīs iekārtas saražoto elektrību var kvalificēt kā EKOenerģiju, ja atļautā biomasas veido vismaz 50 % no kopējā kurināmā apjoma, kas šajā iekārtā izlietots gada laikā.

Ja šis nosacījums ir izpildīts, tad elektrības apjomu, kas kvalificējas kā EKOenerģija, aprēķina šādi:

Koģenerācijas režīmā iegūta elektrība x $\frac{\text{kalendārajā gadā izlietotā atļautā biomasas /}}{\text{kalendārā gada kopējais izlietotā kurināmā apjoms}}$

Gadījumos, kad ražošanas iekārtu darbināšanai izmanto gan atļauto biomasu, gan neatļauto biomasu, jāpiemēro īpaši pārdošanas noteikumi. Lūdzu, skatiet 8.4.

Ar bioenerģiju darbinātu ražošanas iekārtu revīzija.

Vismaz reizi gadā kritēriju izpildi pārbaudīs:

- tās pašas valsts institūciju pilnvarotas organizācijas, kas pārbauda biomasu iekārtas, attiecībā uz izcelsmes apliecinājumu, emisiju tirdzniecības likumdošanas un/vai atbalsta sistēmu likumdošanas ievērošanu;
- vai arī kvalificēts ārējais auditors, kuru akreditējusi Eiropas Akreditācijas sadarbības pilntiesīga dalības organizācija.

Pārbaudes ziņojums jānosūta EKOenerģijas sekretariātam. Lūdzu, skatiet arī 11.4.

8.4. Kā pārliecināties, ka noteiktā ražošanas iekārtā saražotā elektroenerģija tiek kvalificēta kā atbilstoša?

Piegādātājiem ir nepieciešama informācija par to vai konkrētais ražošanas process (to apstiprina izcelsmes apliecinājums) saskan ar EKOenerģijas atbilstības un ilgtspējas kritērijiem. Lai pārliecinātos par to, piegādātāji izmantos izcelsmes apliecinājumu un/vai EKOenerģijas tīmekļa vietnē pieejamo informāciju.

Izcelsmes apliecinājums

Daudzās valstīs, īpaši tajās, kurās izmanto EECS sistēmu (skat. 10. nodaļu), izcelsmes apliecinājumā var būt norādīta arī papildu informācija, izmantojot ICS (Neatkarīgā sertifikācijas sistēma) atzīmi.

EKOenerģijas nodoms ir slēgt vienošanos ar Izdevēj institūciju asociāciju (*Association of Issuing Bodies*) (skat. 10. nodaļu), kā arī ar katru organizāciju, kas izsniedz izcelsmes apliecinājumu attiecībā uz EKOenerģijas darbību, kā, piemēram, ICS sistēma. EKOenerģijas kritēriji ir formulēti tā, lai ražotājs varētu pierādīt atbilstību kā fakti (piemēram, ar EKOenerģijas Valdes lēmumu). Tādēļ procedūra ICS atzīmes saņemšanai ir vienkārša.

Pat tad, ja uz izcelsmes apliecinājuma nav EKOenerģijas ICS atzīmes, tomēr tā satur noderīgu informāciju, piemēram, informāciju par ražošanas iekārtas nosaukumu un atrašanās vietu. Šo informāciju kopā ar EKOenerģijas tīmekļa vietnē pieejamo informāciju var izmantot, lai noteiktu vai izcelsmes apliecinājums kvalificējas EKOenerģijai.

EKOenerģijas tīmekļa vietne

EKOenerģijas sekretariāts sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm izstrādās tiešsaistes rīkus, lai atvieglotu atbilstības izvērtēšanu:

- kartes ar aizsargājamajām teritorijām (kā norādīts 8.3 punktā);
- regulāri atjaunots tiešsaistes saraksts ar apstiprinātajām iekārtām (īpaši attiecībā uz tiem gadījumiem, kad papildus teritoriālajiem kritērijiem ir izvirzīti vēl arī citi kritēriji);
- papildināmi to iekārtu saraksti, kuras ir automātiski atļautas (tādas kā vēja turbīnas ārpus aizsargājamajām teritorijām);
- papildināmi neatļauto iekārtu saraksti.

Īpašie nosacījumi ar biomasu darbināmām ražošanas iekārtām

Gadījumos, kad iekārtu darbināšanai izmanto gan atļauto bioenerģiju avotus, gan arī neatļauto bioenerģiju avotus, ir ļoti svarīgi, lai būtu iespēja saņemt EKOenerģijas ICS atzīmi (skat. 8.3.F punktu).

Kamēr tas nav iespējams, piegādātāji var pārdot tikai EKOenerģijas marķētu elektroenerģiju, kas iegūta ar bioenerģiju darbinātās ražošanas iekārtās, ja to tā paredz EKOenerģijas Licences līgums. Licences līgums nosaka arī iekārtas, kurās var saražot šo elektroenerģiju.

Datums

Attiecīgais datums, lai noteiktu vai elektrība kvalificējas kā atbilstoša EKOenerģijai, ir šīs elektrības saražošanas datums (ražošanas datums kā tas norādīts izcelsmes apliecinājumā, skatīt arī 10. nodaļu).

9. KLIMATS

9.1. Klimata pārmaiņu mazināšanas fonds

Par katru pārdoto EKOenerģijas megavatstundu ir jāveic minimālā iemaksa EUR 0,10 (10 eiro centi) EKOenerģijas Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā. Fonda līdzekļi tiks izmantoti tālākām investīcijām atjaunojamo enerģiju jomā un arī, lai palielinātu atjaunojamo enerģiju daļu pasaules elektrības tirgū.

EKOenerģija neplāno uzsākt pati savas iniciatīvas, bet gan izmantot jau esošos mehānismus un instrumentus, lai tādējādi sasniegtu maksimālu efektivitāti.

EKOenerģijas Valde pieņem lēmumus par EKOenerģijas Klimata pārmaiņu mazināšanas fonda līdzekļu izlietojumu, ņemot vērā ieinteresēto pušu ieteikumus, un jo īpaši ieteikumus, kurus izteikušas EKOenerģijas piegādājoši komersanti, vides NVO un EKOenerģijas Padomdevēju grupa.

Iespējamie pasākumi ir (papildināms saraksts):

- investīcijas atjaunojamās enerģijas projektos jaunattīstības valstīs. Ja atbalstīto projektu rezultātā tiktu samazinātas oglekļa emisiju kvotas, tad tās anulētu (proporcionāli), lai novērstu dubultu uzskaiti;
- investīcijas atjaunojamās enerģijas projektos Eiropas valstīs, kurās ir ievrojams potenciāls atjaunīgas enerģijas sektora attīstībai, bet kurās tam nav pietiekamu resursu;
- neliela mēroga atjaunīgas enerģijas projekti ar augstu vides un sociālo pievienoto vērtību;
- Eiropas ETS (Emisijas tirdzniecības sistēmas) izsniegto kvotu dzēšana, tiklīdz tirgū novērojamas to trūkuma pazīmes.

Piegādātāji sadarbībā ar nacionālajām un reģionālajām NVO var lūgt EKOenerģijas Valdi atlikt tās iemaksas Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā, kas ienākušas no viņu pārdošanas darījumiem konkrētajā valstī, un iezīmēt šos līdzekļus papildu enerģijas projektiem. Šie projekti īstenojami valstī, kurā elektrība pārdota. Projekta pieteikumu iesniedzējiem jāpierāda maksimāli augsta šī projekta pievienotā vērtība vides un sociālajā jomā.

Starp šiem projektiem var būt arī investīcijas enerģijas taupīšanas jomā, bet ar nosacījumu, lai ieguvumi būtu izmērāmi.

9.2. Pilnspara EKOenerģija jeb EKOenergy full power

Zaļās enerģijas kontekstā speciālisti, runājot par papildu atjaunīgas elektroenerģijas ražošanas jaudu vai papildu oglekļa samazināšanu, apspriest t.s. papildināmību. To iegūst salīdzinot faktisko situāciju ar bāzes datiem par jaudām un emisijām, kādas būtu radušās esošajos tirgus apstākļos un pie esošā tiesiskā regulējuma (ieskaitot subsīdijas par sabiedriskajiem līdzekļiem).

EKOenerģijas piedāvājums tiem, kuri vēlas veicināt šo „papildināmību”, ir *EKOenergy full power (pilnspara EKOenerģija)*. *EKOenergy Full Power* ir EKOenerģija, par kuru Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā tiek veiktas lielākas iemaksas. Iemaksai par vienu megavatstundu ir jābūt pietiekami lielai, lai nosegtu pašu kapitālieguldījumu atjaunīgas elektroenerģijas ražošanas iekārtā (vēlams saules vai vēja), kas spēj saražot vienu megavatstundu atjaunīgas elektroenerģijas iekārtas paredzētajā lietošanas laikā. Iemaksas precīzs lielums ir individuāls katram projektam un ir ticami, ka laika gaitā tas samazināsies.

10. IZCELSME, IZSEKOJAMĪBA UN DIVKĀRŠA UZSKAITE

10.1. Izsekojamības mehānisms

- Izsekojamības nodrošināšanai EKOenerģija izmanto šādus mehānismus:
- izcelsmes apliecinājumu sistēmu atbilstoši Atjaunojamo energoresursu direktīvas 15. panta (Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu) ieviešanai;
- citas rezervēšanas un pieprasījumu sistēmas var būt atbilstošas EKOenerģijai, ja:
 - organizācija, kura vada rezervēšanas un pieprasījumu sistēmu, ir vienīgā savā reģionā, kas ar to nodarbojas. Ja kompetentās institūcijas nav nozīmējušas organizāciju veikt šos pienākumus, tad tai ir jāsaņem EKOenerģijas Valdes apstiprinājums;
 - apliecinājumi tiek atcelti apstiprinot piegādi vai patēriņu;
 - lai izvairītos no divkāršas uzskaites, tad, piemēram, ņem vērā atcelšanas valsts neizvēles jeb t.s. atliku portfeli (*residual mix*);
- valstis, kuras nav ES dalībvalstis, bet ir pārņēmušas EECS (Eiropas enerģijas sertifikācijas sistēma)⁶, piemēram, Norvēģija, Islande un Šveice;
- principā izcelsmes apliecinājumu⁷ vajadzētu dzēst patēriņa valstī⁸, un to izmantot saskaņā ar nacionālo likumdošanu, kas regulē elektrības izsekojamību un piegādi. Par visiem dzēšanas gadījumiem ir jāziņo RE-DISS/EPED (Šis nosacījums ir izpildīts attiecībā uz tirdzniecības apgabaliem, kas saistīti ar Izdevējistāžu apvienību (*AIB hub*)⁹).

Dažos gadījumos EKOenerģija akceptē arī atcelšanas ražošanas valstī sakarā ar citā tirdzniecības apgabalā notikušu patēriņu. Lūdzu, skat. 10.3.

10.2. Imports un eksports

Imports un eksports ir iespējams tikai izpildot šādus nosacījumus:

- eksportētie izcelsmes apliecinājumi tiek izņemti no eksportējošā tirdzniecības apgabala papildu portfeļa;
- papildu portfeli gan eksporta, gan importa tirdzniecības apgabalos aprēķina oficiāli pilnvarota institūcija saskaņā ar RE-DISS/EPED rekomendācijām;
- importa un eksporta tirdzniecības apgabalam obligāta ir elektrības publiskošana saskaņā ar RE-DISS/EPED rekomendācijām;
- gan eksporta, gan importa tirdzniecības apgabaliem ir jāsniedz RE-DISS/EPED skaidra importa/eksporta statistika. Tirdzniecības apgabaliem, kuri ir saistīti ar Izdevējistāžu apvienību (*AIB hub*), šis nosacījums ir izpildīts.

10.3. Dzēšana valstī, kas nav patēriņa valsts

Izcelsmes apliecinājumus var dzēst arī ražošanas valstī sakarā ar citviet notikušu patēriņu (iepriekšējā tirdzniecības apgabala dzēšana), bet tikai šādos gadījumos:

⁶ EECS sistēmu ir izstrādājusi Izdevējistāžu apvienība (*AIB, Association of Issuing Bodies, www.aib-net.org*), un to izmanto 15 Eiropas valstīs (informācija atjaunota 2013. gadā).

⁷ Tālāk šajā rindkopā un arī visās iepriekšējās un nākamajās šī dokumenta nodaļās ar terminu „izcelsmes apliecinājumi” tiek saprasts „izcelsmes apliecinājumi un citi elektrības izsekojamības apliecinājumi, kurus akceptējusi EKOenerģija saskaņā ar šī dokumenta 10.1. punktu”.

⁸ Ar tirdzniecības apgabalu tiek saprasta vieta, kurā darbojas izcelsmes apliecinājumu izdošanas, pārveidošanas un dzēšanas iestāde. Teju visos gadījumos šī teritorija ir valsts.

⁹ Izdevējistāžu apvienība sasaista nacionālos izcelsmes apliecinājumu reģistrus, kas ir ar to saistīti, un dod tiem iespēju savstarpējai saziņai, lai pārceltu jeb *transferētu* apliecinājumus. Šo procesu pārvalda Izdevējistāžu apvienība (www.aib-net.org).

- izcelsmes apliecinājumu dzēšana tirdzniecības apgabalos, kuri ir saistīti ar Izdevējiestāžu apvienību (skat. 8. piezīmi) sakarā ar patēriņu tirdzniecības apgabalos, kuri nav saistīti ar Izdevējiestāžu apvienību (jo atjaunīgās elektrības atribūtu eksports tiek ņemts vērā pie papildu portfeļa aprēķina, kuru veic RE-DISS/EPED).
- Izcelsmes apliecinājumu iepriekšējā tirdzniecības apgabala dzēšana valstīs, kuras nav saistītas ar Izdevējiestāžu apvienību, ir iespējama tikai pēc tam, kad ir saņemts EKOenerģijas Valdes apstiprinājums. Tas ir iespējams tikai, ja nenotiek divkārša uzskaitē un ja dzēšanas tirdzniecības apgabals sniedz RE-DISS/EPED informāciju par dzēsto izcelsmes apliecinājumu apjomiem un veidiem, norādot atsevišķi par katru patēriņa valsti. EKOenerģijas Valdes lēmums atļaut iepriekšējā tirdzniecības apgabala dzēšanu valstīs, kuras nav saistītas ar Izdevējiestāžu apvienību, jāpieņem izvērtējot konkrēto valsti un tam jābūt ar noteiktu laika ierobežojumu. Lēmumam nevajadzētu kļūt par iemeslu tam, lai valstis nepievienotos Eiropas līmeņa datu apmaiņas sistēmai.

10.4. Interpretācija un saziņa

EKOenerģijas Valde izlemj par šo kritēriju interpretāciju. EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ecoenergy.com būs pieejams akceptēto tirdzniecības apgabalu saraksts. Tāpat arī tīmekļa vietnē būs atrodama informācija par to, kādas starptautiskas pārneses ir iespējamās (attiecībā uz EKOenerģiju) un, kuri tirdzniecības apgabali var atcelt izcelsmes apliecinājumus sakarā ar EKOenerģijas patēriņu citos tirdzniecības apgabalos.

11. REVĪZIJA UN PĀRBAUDE

11.1. Kas drīkst auditēt un kā tas darāms?

Ja Eiropas, nacionālas vai reģionālas kompetentās institūcijas nav pārbaudījušas faktus un skaitļus, tad tos ir jāpārbauda obligātajam auditoram atbilstoši tam, kā tas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā 2006/43/EK (2006. gada 17. maijs), ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas. Attiecībā uz valstīm, kuras nav EEZ valstis, pārbaudi jāveic auditoram, kas atbilst visām Starptautiskās revīzijas standartu prasībām un kuru iepriekš apstiprinājusi EKOenerģijas Valde.

EKOenerģijas sekretariāts izsniegs kontrolosarakstu, kas kalpos par pamatu revīzijai.

Tiks izmantotas visas iespējas, lai šo pārbaudes procesu vienkāršotu (izmantojot jau esošus rīkus, procedūras un pārbaudes).

11.2. Kam ir jāveic revīzija, un kāds tai ir mērķis?

A. Elektrības piegādātāji

Ārējais revidents auditēs EKOenerģijas piegādātājus un pārbaudīs vai:

- EKOenerģijas piegādātās elektrības (sadalīta pēc ražošanas avota un izcelsmes valsts) apjoms un veidi sakrīt ar piegādātāja dzēsto izcelsmes apliecinājumu apjomu un veidiem. Jāņem vērā, ka gan piegādātājs, gan revidents saņems visu nepieciešamo informāciju, lai noteiktu vai izcelsmes apliecinājumi atbilst EKOenerģijai. Šo informāciju varēs iegūt uz paša izcelsmes apliecinājuma un/vai EKOenerģijas tīmekļa vietnē;
- REDISS/EPED ir saņēmusi informāciju par dzēšanu saskaņā ar šī dokumenta 10. nodaļu. Šis punkts attiecas tikai uz dzēšanu tirdzniecības teritorijās, kas nav saistītas ar Izdevējiestāžu apvienību (*AIB hub*);
- iemaksas, kas veiktas EKOenerģijas darba finansēšanai (lūdzu, skat. 7.3. punktu), sakrīt ar pārdoto EKOenerģijas apjomu;
- iemaksas, kas veiktas Vides fondā (skatīt 8.3.C punktu), sakrīt ar EKOenerģijas pārdoto hidroelektroenerģijas apjomu. Revidentam jāpārbauda arī maksājumu pieprasījumi virs noteiktā minimuma;
- iemaksas, kas veiktas Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā (skat. 9. nodaļu), sakrīt ar pārdoto EKOenerģijas elektrības apjomu. Revidentam jāpārbauda arī maksājumu pieprasījumi, kas pārsniedz

paredzamo minimumu. Pilnspara EKOenerģijas jeb *EKOenergy Full Power* apgrozījums jānorāda atsevišķi (skatīt 9.2. apakšnodaļu).

B. Izcelsmes apliecinājumu piegādātāji atsaistītu pārdošanas darījumu gadījumā¹⁰

EKOenerģija ir elektrības marķējums, kuru piegādā lietotājiem. Tas nav izcelsmes apliecinājuma marķējums. Ja lietotājs pērk atsaistītu elektrību (fizisku elektrību no viena piegādātāja, izcelsmes apliecinājumu no cita), tad EKOenerģijas izlietojums stājas spēkā patēriņa vietā. Taču praktisku apsvērumu dēļ, lietderīgāk ir organizēt revīziju izcelsmes apliecinājumu piegādātāju līmenī, nevis vietā, kurā fiziskā elektrība sastop izcelsmes apliecinājumu (t.i. patēriņa vietā). Izcelsmes apliecinājumu piegādātājiem ir tieša pieeja visai informācijai, tie pārzina visu kritēriju izpildi un spēj apvienot datus, izmantojot apjomradīto ekonomisko ietekmi. Turklāt viņu piegādātā komponente (izcelsmes apliecinājums) kļūst lietotājiem vērtīga vienīgi apvienojumā ar faktisko (fizikālo) elektrību.

Tādēļ atsaistītas pārdošanas gadījumā, ārējais revidents auditēs izcelsmes apliecinājumu piegādātāju un pārbaudīs vai:

- EKOenerģijas lietotājiem pārdoto izcelsmes apliecinājumu daudzums un veidi (sadalīti pēc ražošanas avota un izcelsmes valsts) sakrīt ar dzēsto izcelsmes apliecinājumu daudzumu un veidiem;
- REDISS/EPED ir saņēmusi informāciju par dzēšanu saskaņā ar šī dokumenta 10. nodaļu. Šis punkts attiecas tikai uz dzēšanu tirdzniecības apgabalos, kas nav saistīti ar Izdevējietāžu apvienību (*AIB hub*);
- iemaksas, kas veiktas EKOenerģijas darba finansēšanai (skat. 7.3. punktu) sakrīt ar pārdoto EKOenerģijas apjomu;
- iemaksas, kas veiktas Vides fondā (skat. 8.3.C punktu), sakrīt ar EKOenerģijas pārdoto hidroelektroenerģijas apjomu. Revidentam jāpārbauda arī maksājuma pieprasījumi salīdzinot ar noteikto minimumu;
- iemaksas, kas veiktas Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā (skat. 9. nodaļu), sakrīt ar pārdoto EKOenerģijas elektrības apjomu. Revidentam jāpārbauda arī maksājumu pieprasījumi salīdzinot ar noteikto minimumu. *EKOenergy Full Power* apgrozījums jānorāda atsevišķi (lūdz, skat. 9.2. apakšnodaļu).

11.3. Papildu pasākumi

Revīzijas rezultāti par iepriekšējā kalendārā gada tirdzniecību jāiesniedz EKOenerģijas sekretariātam katru gadu līdz 30. jūnijam.

EKOenerģijas sekretariāts var organizēt (izmaksas sedz EKOenerģija) papildu pārbaudes un kontroles. Šie nosacījumi un procedūra būs atrunāti Licences līgumā.

11.4. To ražošanas iekārtu ikgadējā revīzija, kas izmanto bioenerģiju

Kritēriju atbilstības pārbaudi saskaņā ar 8.3.F punktu vismaz reizi gadā veiks:

- tās pašas struktūras, kas pārbauda biomasas iekārtas kompetento iestāžu vārdā attiecībā uz likumdošanu, kas regulē izcelsmes apliecinājumus, emisiju tirdzniecību un/vai atbalsta sistēmas;
- vai jebkurš cits ārējais revidents, ko akreditējusi Eiropas Akreditācijas sadarbības pilntiesīga dalības organizācija.

Pārbaude aptver:

- kopējo saražotās elektrības apjomu;
- kopējo saražotā siltuma apjomu;
- kopējo kurināmā apjomu, tā sastāvu un katra kurināmā siltuma vērtību;
- koģenerācijas procesa efektivitāti;
- EKOenerģijai atbilstošas izlietotās biomasas apjomus un veidus.

Revīzija jānosūta EKOenerģijas sekretariātam.

¹⁰ Atsaistīti pārdošanas darījumi nozīmē to, ka lietotājs pērk fizisku elektrību šķirti no izcelsmes apliecinājuma.

EKOenerģijas sekretariāts var organizēt (izmaksas sedz EKOenerģija) papildu pārbaudes un kontroles. Jāņem vērā, ka tā nav EKOenerģijas revīzija un, ka šādā veidā ražošanas iekārta nesaņem EKOenerģijas statusu. Tā ir tikai viena no prasībām, lai elektrību, kas nāk no šādām ražošanas iekārtām, varētu pārdot kā EKOenerģiju. Lūdzu, skat. 8.3.F punktu.

12. KĀ PĀRDOT EKOenerģiju?

Piegādātājiem, kas vēlas pārdot EKOenerģiju, jāaizpilda un jāparaksta „Licences līgums elektrības piegādātājiem”. Līguma veidlapa lejupielādējama EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org. Aizpildītais līgums jānosūta EKOenerģijas sekretariātam. Piegādātāji var uzsākt EKOenerģijas pārdošanu tiklīdz EKOenerģija ir parakstījusi šo līgumu un nosūtījusi to atpakaļ EKOenerģijas piegādātājam.

Izcelsmes apliecinājumu piegādātājiem, kas vēlas palīdzēt saviem klientiem pildīt EKOenerģijas sertifikācijas prasības, jāaizpilda un jāparaksta „Līguma forma par atsaistītu tirdzniecību”. Līguma veidlapa lejupielādējama EKOenerģijas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org. Aizpildītā līguma veidlapa jānosūta EKOenerģijas sekretariātam. Izcelsmes sertifikātu piegādātāji var sākt izmantot EKOenerģijas nosaukumu un logotipu tiklīdz EKOenerģija ir parakstījusi šo līgumu un nosūtījusi to atpakaļ izcelsmes sertifikātu piegādātājam.

Piegādātājiem ir jāpilda visi šī līguma nosacījumi.

EKOenerģijas sekretariāts nodrošinās atbilstību šajā Licences līgumā un tā pielikumos iekļautajiem noteikumiem.

13. IEMAKSAS

Šajā nodaļā aprakstītas jau iepriekšminētās iemaksas.

Piegādātājs maksā minimālo iemaksu EUR 0,08 (astoņi eiro centi) EKOenerģijas organizācijai par katru megavatstundu, kas pārdota kā EKOenerģija, lai tādējādi finansētu sadarbības tīklu un atbalstītu tā aktivitātes, kuru mērķis ir palielināt pieprasījumu pēc atjaunīgās elektroenerģijas.

Ja kalendārā gada laikā vienam gala patērētājam tiek pārdotas vairāk kā 250 GWh EKOenerģijas, tad šī iemaksa nav jāmaksā par to daļu, kas pārsniedz 250 GWh (skatīt arī 6. nodaļu).

Minimālā iemaksa EUR 0,10 (desmit eiro centi) jāmaksā EKOenerģijas Klimata pārmaiņu mazināšanas fondā par katru megavatstundu, kas pārdota kā EKOenerģija (skatīt arī 9. nodaļu).

Minimālā iemaksa EUR 0,10 (desmit eiro centi) jāmaksā EKOenerģijas Vides fondā par katru megavatstundu, kas pārdota kā EKOenerģijas hidroelektroenerģija (skatīt arī 8.4.D punktu).

14. NOSAUKUMS UN LOGOTIPI

EKOenerģija izmanto šādus logotipus:

Skatīt arī www.ekoenergy.org/about-us/logo

Galvenais komunikācijā izmantotais nosaukums ir EKOenergy. Atkarībā no reģiona valodas var tikt izmantoti varianti. Piemēram,

EKOenergi: Dānijā, Norvēģijā, Zviedrijā;

EKOenergia: Basku zemē, Katalonijā, Igaunijā, Somijā, Itālijā, Ungārijā, Polijā, Portugālē, Slovākijā; EKOenergía: Spānijā;

EKOenergie: Čehijā, Holandē, Vācijā, Luksemburgā, Rumānijā;

EKOénergie: Francijā;

EKOenerji: Azeri, Turcijā;

EKOenerģija: Bosnijā, Horvātijā, Lietuvā, Slovēnijā;

EKOenerģija: Latvijā;

EKOenergija: Albānijā;

EKOenerxia: Gaļīcijā;

EKOorka: Islandē;

EKOэнергия: Baltkrievijā, Kazahstānā, Krievijā, Ukrainā;

EKOенергия: Bulgārijā;

EKOенергија: Maķedonijā, Serbijā;

EKOэнергія: Ukrainā;

EKOενέρεια: Grieķijā.

Sekretariāts var apstiprināt arī jebkādu citu saziņā izmantotu nosaukumu un/vai logotipu, ja tas būtu nepieciešams konkrētam reģionam vai arī kāda uzņēmuma īpašam produktam.

15. KRITĒRIJU PĀRBAUDE

EKOenerģija ir dzīvs standarts. Pieaugot zināšanām un pieredzei, attīstīsies arī EKOenerģija. Ikviena juridiska vai fiziska ieinteresēta persona var iesniegt savus komentārus par EKOenerģijas prasībām vai ierosināt izmaiņas kritērijos, sazinoties ar EKOenerģijas Valdi.

Visas pārbaudes notiks saskaņā ar *ISEAL Sociālo un vides standartu noteikšanas labās prakses kodeksu (Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards)*.

Trīs gadu laikā pēc savas darbības uzsākšanas, EKOenerģija īpaši izvērtēs:

- savu politiku attiecībā uz aizsargājamajām teritorijām un izlems par nepieciešamību papildināt teritoriju sarakstu, kā, piemēram, par teritorijām, kas noteiktas Nolīgumā par Eiropas sīkspārņu populācijas aizsardzību, EUROBATS, 1991 un Ramsāres konvencijā;
- noteikumus attiecībā uz elektroenerģiju, kas iegūta no biomasas darbinātām iekārtām;
- noteikumus attiecībā uz hidroelektroenerģiju.

I PIELIKUMS

TERMINU VĀRDNĪCA

- Šī sadaļa vēl atrodas izstrādes procesā un tā nav oficiāla EKOenerģijas dokumenta daļa

Revīzija: pārbaude, kuru veic neatkarīgs akreditēts revidents (kontrolieris). EKOenerģijas audits ir ikgadēja EKOenerģijas piegādātāja kontrole, lai pārbaudītu vai piegādātājs pilda EKOenerģijas marķējuma noteiktās prasības.

Principā EKOenerģijas sistēma nepieprasa ražošanas iekārtu revīziju. Pastāv tikai viens izņēmums: iekārtas, kas tiek darbinātas ar biomasu. To saražotā enerģija nav automātiski EKOenerģija, un pašām elektrostacijām netiek piešķirts EKOenerģijas statuss. Skatīt 11.4.sadaļu.

Arbitrāžas panelis: EKOenerģijas sadarbības tīkla izveidots mehānisms, lai risinātu konfliktus un strīdus jautājumus starp tā dalībniekiem, kā arī nesaskaņas saistībā ar EKOenerģijas kritēriju ieviešanu un EKOenerģijas Licences līgumu. Skatīt šī dokumenta 3.5. sadaļu.

Atcelšana (Izcelsmes sertifikātu): izcelsmes sertifikāta dzēšana kā apliecinājums tam, ka elektroenerģija ir pārdota un izlietota.

Klimata pārmaiņu mazināšanas fonds: EKOenerģijas pārvaldīts fonds. Tā darbība tiek finansēta no iemaksām, kuras nosaka pamatojoties uz pārdotās EKOenerģijas apjomiem (minimums ir 10 eiro centi par megavatstundu), un šī fonda līdzekļus izmanto kā investīcijas klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumos, kuri bez šiem līdzekļiem netiktu īstenoti.

Dubulta uzskaitē: vienas un tās pašas elektroenerģijas (un jo īpaši elektroenerģijas zaļās vērtības) dubulta vai vairākkārtēja uzskaitē. Šāda situācija rodas, ja vairāki tirgus dalībnieki izmanto savas aprēķinu metodes un cenšas parādīt sevi pēc iespējas ‘zaļākus’.

- Lietotājs ar zaļās elektroenerģijas kontraktu pretendē uz zaļo elektroenerģiju (un viņam ir likumīgas tiesības to pieprasīt, ja piegādātājs viņa vārdā ir dzēsis atjaunīgās elektroenerģijas izcelsmes sertifikātu).
- Piegādātāji bieži neizslēdz zaļos kontraktus no sava uzņēmuma portfeļa. Apgalvojums, ka „30 % no mūsu elektrības ir zaļā elektroenerģija” nenozīmē, ka vidējais lietotājs saņem 30 % zaļās elektrības. Bieži tas nozīmē, ka 30 % lietotāju ir zaļie līgumi un pārējiem lietotājiem līgumi pilnībā nav zaļi. Taču ne katrs to saprot šādā veidā.
- Citi tirgus dalībnieki izmanto valsts tīkla portfeli, no kura neizslēdz citu iepirkto zaļo elektroenerģiju.

EPED: Eiropas platforma elektroenerģijas izcelsmes publicēšanai ir valdību norīkotu struktūru platforma, lai aprēķinātu un publicētu t.s. neizvēles jeb atliku portfeli, ar mērķi par to informēt (skatīt www.eped.org). EPED darbu atbalsta RE-DISS (skatīt www.reliable-disclosure.org/). Tas ir projekts, kura mērķis ir ievērojami uzlabot informācijas ticamību un precizitāti, kuru saņem elektrības lietotāji Eiropā attiecībā uz viņu lietotās elektrības izcelsmi.

Piegādātājs: elektrības pārdevējs (gala lietotājiem).

Ilgspēja: ilgtermiņa labklājības uzturēšana, kura ietver vides, ekonomiskās un sociālās dimensijas un tādus jēdzienus kā planētas robežas un nākotnes paaudžu vajadzības.

II PIELIKUMS

SISTĒMAS: KĀ TĀS DARBOJAS?

- Šī sadaļa vēl atrodas izstrādes procesā un tā nav oficiāla EKOenerģijas dokumenta daļa

Sekretariāts izstrādās uzskates līdzekļus, lai parādītu kā notiek EKOenerģijas darbība.

Pamatā procedūra ir šāda:

1) Mums – sabiedrībai – nepieciešama atbilstīgi ražota un kvalificēta elektroenerģija.

Jebkurš var uzņemties iniciatīvu, lai panāktu enerģijas ražošanas iekārtas iekļaušanu EKOenerģijas atbilstīgo iekārtu sarakstā. Attiecībā uz dažām iekārtām šī procedūra būs vairāk formāla, bet attiecībā uz citām tā būs laikietilpīgāka.

Lūdzu, skatiet hipersaiti uz pieteikuma veidlapu, kas ievietota tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org/power-plants/

Šī ir bezmaksas procedūra, bet tā nepiešķir elektrostacijai „EKOenerģijas statusu”. EKOenerģija nepiešķir marķējumu elektrostacijām, bet gan sertificē gala patērētājiem piegādājamo elektroenerģiju.

2) Piegādātājiem, kas vēlas pārdot sarakstā iekļautajās elektrostacijās saražoto elektroenerģiju kā „EKOenerģiju”, ir jāaizpilda un jāparaksta Licences līgums. Līgums atrodas tīmekļa vietnē www.ekoenergy.org/how-to-sell-ekoenergy/agreement/

Piegādātājiem, kuri pārdod EKOenerģiju, ir jāatbilst EKOenerģijas kritērijiem (saziņa, atbilstoši apjomi un izcelsmes apliecinājumu veidi, iemaksas EKOenerģijas fondos un EKOenerģijas sadarbības tīklam, revīzijas.)

Piegādātāju iemaksas nosaka atbilstoši pārdotās EKOenerģijas apjomiem. Licences līguma parakstīšana notiek bez maksas.